

Librets

Izpēti, kā veido libretu baleta vai operas izrādei!
Savas piezīmes ieraksti tabulā!

librets – mūz. Liela muzikāli vokāla sacerējuma
(parasti operas, operetes) teksts
// Literārs scenārijs (baletam, arī pantomīmai).

Avots: LLVV

Librets	Manas piezīmes par libreta veidošanas principiem
I Līksma krogus kņada ieskauj vecā Silmača atraitni Antoniju un par kučieri līdzpaņemto Aleksi. Telpā viļņojas bezrūpība un smiekli, Antonija pamazām atraisās, un pēc brīža, viņas skubināts, dejā griežas arī Alekss. Galva sareibst, Alekss ieskatās Antonijā... <i>Un – tad viņi pārbrauca mājā kā brūtgans un brūte.</i> * Silmaču mājās notiek gatavošanās kāzām. Ierodas skroderis Dūdars, viņa māceklis Rūdis un šneideriene Zāra Goldbaum. <i>Jā, te nu tajos 9tos Silmačos gan būs raiba dzīve. Šūšana uz divi gaņģi, cepšana, vārīšana, brūvēšana...</i> * <i>Nerakāt, nerakāt! Skaties ar ac, ne ar roke!</i> Kur skroderi un kāzas, uz andeli ierodas arī vecais Ābrams. Viņa dēls Joske ir iemīlējies skaisto Zāru, taču Ābrams ir pret: <i>Re! Tai skuķei nav ne graša, tikai plika mīlestība'!</i> * Gaisā uzvirmo <i>pankoku</i> smarža... Ne Bebene, ne Tomuļmāte un arī ne Pindacīša nespēj tiem paiet garām. <i>Vī – kur mīksti!</i> Pa to laiku Rūdim un Kārlēnam savajagās medu, un ar ko tas beidzas... * Lai apmātā Antonija izliekas nemanām brīdinājuma zīmes, kas liecina par viņas topošā vīra vēsajām jūtām. Alekss nesadūšojas pateikt Antonijai, ka viņa sirds jau sen ir piederējusi Elīnai. Silmaču saimnieci no neprātīgā soļa cenšas atrunāt Dūdars, kurš reiz bijis Antonijas pirmā mīlestība. Dūdars: <i>Mīļā Antonija, es gribētu tev atvērt acis.</i>	

Librets	Manas piezīmes par libreta veidošanas principiem
Antonija: <i>Ej tu! Tu esi greizsirdīgs, vairāk nekā! Un tagad jau arī viss par vēlu!</i> Dūdars: <i>Nu tad nekā!</i> Aleksis satiek Elīnu. Aleksis: <i>Ak, es gribētu no pasaules izputēt.</i> Elīna: <i>Tā nav pareizi, Aleks. Tu pats to lietu esi iesācis, tev nu viņa arī jādara līdz galam.</i> * Kārlēns un Rūdis pērk no Joskes pulveri salūtam. <i>Diezgan daudz. Bet valgs, kā liekas. Jāpakaltē drusku krāsnī!</i> Ābramam pačabējusi prece. Vainīgā Pindacīša izpērk savu grēku, ierīkējot Ābramu krāsnsaugšā – lai redz savām acīm, kā Joske lenc Zāru. * Rūdis māca lauciniekiem Ieviņai un Kārlēnam kadriļu. Dejas paraugstunda paraug sacensībā. * Mīlīgā, biklā Bebene ievēl dūmu. Kāds nāk! Bebene apjūk, pīpe ielido krāsnī. Ābrams: <i>Ui! Oi Gewalt! Es deg, es deg! Glābet, es dege!</i> II Antonija redz vīzijā sevi, rotātu plīvurā. * <i>Pret rītiem, pret vakariem, pret tukšajiem ziemeļiem. Melns krauklis skrej pa jūru, skrējējs skrej pakaļ...</i> Tomuļmāte dziedē no sāpēm plīstošo Bebenes galvu. Tikmēr Pindacīša ķircina slimnieci par niekošanos ar smēķiem, taču Bebene nepaliek atbildi parādā un atgādina Pindacīšai par nozagtajiem lakatiņiem. Vārds pa vārdam, un sievas iesvilstas. * Antonija cenšas pierunāt stūrgalvīgo Ābramu, lai dod svētību Joskem un Zārai. Tikai tad, kad Joske ieminas par došanos uz Ameriku, Ābrams beidzot padodas: <i>Mana sirde nav no koke, silte jūte viņu loke, lieciet roke nu iekš roke – eset laimīge!</i> * Aleksis pavēsta Elīnai, ka ir gatavs teikt Antonijai patiesību. Aleksis: <i>Un lai man vai jāmirst! Es tevi mīļoju... mīļoju... mīļoju...</i> Elīna: <i>Aleks!</i> Aleksis: <i>Neizsakāmi...</i>	

Librets	Manas piezīmes par libreta veidošanas principiem
* <i>Silmačos</i> visi gatavojas Jāņu svinībām. * Aleksis: <i>Es tev gribēju teikt, ka no tās lietas nekas nevar iznākt.</i> Antonija: <i>No kuras lietas?</i> Aleksis: <i>Tu jau gan zini – no... mūsu kāzām...</i> Antonija: <i>Tātad tā gan?..</i> Visapkārt svin Jāņus, tikai Antonija palikusi viena ar salauztu sirdi. * Saullēkts. Skumju mākto Antoniju pamana Dūdars. Viņš Antoniju vienmēr ir mīlējis un izmanto šo mirkli, lai piedāvātu viņai savu roku un sirdi. Antonija: <i>Tātad tu mani par tiesu tagad vēl precētu? (..) ... es nu vairs nezinu, vai lai vēl raudu vai lai smejos...</i> Antonija nevēlas, lai Aleksis un Elīna turpmāk paliek <i>Silmačos</i>, taču, Dūdara pārliecināta, atmaigst. Apkārtējie ļaudis, priecīgi pārsteigti, uztver ziņu, ka <i>Silmačos</i> gaidāmas ne tikai vienas kāzas, bet veselas trīs. (https://www.opera.lv/lv/izrade/antonija-silmaci/)	
Mans secinājums:	

Atbildi uz jautājumiem!

Kas ir librets?

...

Kam domāts librets?

...

Kas raksta libretu?

...

Kādam iestudējumam veido libretu?

....

Kā raksta libretu?

....

Kur publicē libretu? Kāpēc?

....

Salīdzini:

Librets -a, v.

mūz. Liela muzikāli vokāla sacerējuma (parasti operas, operetes) teksts.

// Literārs scenārijs (baletam, arī pantomīmai).

2. poligr., novec. Teksta grāmatiņa operai vai operetei, resp., operas teksts.

Avots: LLVV

Libretto, (Italian: “booklet”) plural librettos or libretti, text of an opera, operetta, or other kind of musical theatre. It is also used, less commonly, for a musical work not intended for the stage. A libretto may be in verse or in prose; it may be specially designed for a particular composer, or it may provide raw material for several; it may be wholly original or an adaptation of an existing play or novel.

Writing a libretto demands techniques different from those for writing spoken drama. Music moves at a slower pace than speech, and an orchestra can suggest emotions that would need to be made explicit in a play. When sung, elaborate literary artifices and unnatural word orders would present audiences with unnecessary problems, but simple words and repetitions of phrases provide aids to understanding.

The earliest operas, beginning in 1597 with Ottavio Rinuccini’s *Dafne*, set to music by Jacopo Peri, were court entertainments, and as a commemoration the words were printed in a small book, or “libretto.” In the 1630s Venetian opera became a public spectacle, and audiences used printed librettos to follow the drama. The early French and Italian librettists regarded their works as poetic dramas, and the composer was expected to pay faithful regard to the accents of the words. A tendency to more lyrical treatment of the text developed in Venice, however, and purely musical demands began to outweigh strict subservience to the poetry. Despite the enhancement of the composer’s role, full operatic scores were rarely printed. It was usually only the librettist who saw his name in print.

(<https://www.britannica.com/art/libretto>)